

GLASILO OKRAJNEGA ODBORA OF, PTUJ

Leto I. — Štev. 11

Ptuj, 18. novembra 1948

Cena din 3.—

Na čast II. kongresu KPS

sta bila otvorjena zadružna doma v Vel. Nedelji in Podlehniku

V nedeljo, dne 14. novembra 1948 je vas Velika Nedelja pri Ormožu slavila praznik delovne zmage.

Praznovali so slavnostno otvoritev zadružnega doma, ki je zrasel vsled zavesti vseh tamkajšnjih in okoliških vaščanov, ki se dobro zavedajo, kaj pomeni zanje zadružni dom, kaj pomeni skupnost in koliko se lahko napravi, če so strnjeni v enotnosti.

Množica ljudstva, starih in mladih, se je zbirala okrog zadružnega doma, ki je bil okrašen z zelenjem, zastavami in parolami, ko smo se približali in si ogledali notranjost zgrajenega in lepo projektiranega doma. Domača gočba je igrala koračnice.

Tovariš Babič je otvoril slavnost in predal besedo predsedniku odbora za gradnjo zadružnega doma tov. Vrbanjšku, ki je v kratkih besedah očrtal pomen graditve zadružnega doma in obenem težave, ki so se pojavljale v času gradnje.

V imenu Okrajnega komiteja KPS v Ptuj je pozdravil vse navzoče tov. Zivčič. Čestitil je Velikonedelčanom k doseženemu uspehu in apeliral na vse, da tudi v bodoče posvetijo vse svoje sile, da bo dom tudi v svoji notranjosti čimprej izgotovljen.

Sledilo je petje in recitacija, nakar je tov. Babič podal obračun o dosedanjem delu pri gradnji zadružnega doma.

20. januarja 1948 smo se prvič zbrali in se posvetovali glede pričetka akcije za gradnjo zadružnega doma. Na tem sestanku smo stabilizirali odbor, ki je tudi pričel s takojšnjimi pripravami in zbiranjem raznega materiala itd. Po navsote smo se zatekali k tov. ing. Lovšetu, ki nam je bil vedno na razpolago in nam nudil potrebno pomoč.

5. aprila je prispel prvi material; 19. aprila smo pričeli z izkopom jame; 24. aprila se je pa pričelo podiranje potrebne lege; 4. maja je pripeljal prvi voznik Meško Anton gramoz. Z delom smo nadaljevali in 31. maja postavili profile, tako da smo 11. junija pričeli z izkopavanjem temeljev, ki so bili 14. avgusta zabetonirani. 12. avgusta smo pričeli z zidanjem z opeko in poslopje dozdali 30. oktobra. 11. novembra je bilo poslopje pokrito. Tekom vse gradnje je bilo opravljenih 70 delovnih dni. Na gradilišče je bilo pripeljanega: 81.600 zidakov (zidne opeke); 16.800 strešnikov; 2 vagona apna; 2 vagona cementa; 300 kg železa; za 167 kbm gramoz je bilo opravljenih 334 voženj; za 88 kbm peska 176; za 86 kbm lesa 106; za prevoz opeke 210; za prevoz ostalega materiala pa 24 voženj. Skupno 850 voženj. Opravljenih je bilo 14.028 prostovoljnih ur. V celoti je sodelovalo 1938 ljudi.

Kot najboljši delavci so se izkazali: Moravec Ivan, ki je opravil 139 ur; Kosi Franc, ki je opravil 136 ur; Kainč Pepika (LMS), ki je opravila 133 ur. Najboljši voznik je bil Sok Matija, ki je opravil 31 voženj.

Po končanem podanem obračunu tov. Babiča se je pričela delitev značk in pohval, kar sta skupno opravila tov. Babič in tov. Živic.

Zlate značke so prejeli:

Predsednik odbora za gradnjo zadružnega doma tov. Verbanjšek Janko, upokojenec, ki je vložil vse sile za dobro organizacijo dela in nabavo materiala in je znal pravilno prikazati pomen graditve doma.

Tov. Kosi Franc, tajnik Okr. zveze kmetijskih delavcev, ki je izvršil največ prostovoljnih ur ter bil prvi pripravljen voditi potek dela in mu je zelo dobro uspešno organiziral delovno silo v sindikalnih vrstah.

Tovariš Babič Matija, učitelj, je bil vester tajnik in statističar ter je vodil vse administrativne posle v redu, s fizičnim delom pa je dosti pripomogel pri gradnji doma.

Tov. Moravec Ivan, čevljar, je s svojim požrtvovalnim delom dokazal visoko zavest za zgraditev socializma na vasi in kot član upravnega odbora napravil mnogo prostovoljnih ur.

Tov. Medik Franjo, mali posestnik, je bil kot vzgleden organizator za pridobitev sredstev. Pospesjeval je gradnjo, skrbel za prehrano mladinske brigade in opravil veliko udarniških ur.

Tov. Kainč Pepika, mladinka, je kljub svoji slabotni naravi prično pomagala tudi pri težjem delu in je bila vzgled vsem ostalim mladincem.

Tov. Munda Peter, cestar, je tudi marljivo pomagal pri vsakem delu na gradilišču.

Tov. Sok Matija, kmet, je napravil največ voženj, bil je vedno na razpolago za prevoz materiala in vzpodbujal tudi ostale, da so izpolnili obveznosti delovnih ur.

Tov. Meško Anton, kmet, je bil tudi pri prvih voznikih na gradilišču in pomagal organizirati tudi ostale sode za prevoz materiala.

Bezjak Franc, kmet, sekretar OF, je bil dober pomagač pri delu in pomagal tudi z voznjami materiala.

Kandrič Ivan, kmet, se je tudi izkazal s številnimi voznjami in kot pomoč pri ostalem delu na gradilišču.

Srebrne značke so prejeli: Meško Ivan, Klemenčič Vlado, Hrčič Jakob, Meško Ivan, Mihovci 19; Skuhala Ivan, Majcen Stanko; nadalje mladinci: Fištravec Tomaž, Tušek Stanko, Furjan Franc, Bokša Marija, Bombek Marija, Erlih Zdravko, Hrčič Jožef.

Bronaste značke so prejeli: Damiš Marta, Majerič Ivan, Vuk Ema, Kralj Franciška, Kukec Anton, Hrčič Alojz, Spindler Cecilija, Puklavac Alojzija, Voršič Jakob, Vinček Vinko.

Pohvaljeni so bili:

Sind. podružnica gozdnih delavcev, sind. podružnica kmečkih delavcev, Le-

ben Franc, zidar; Sever Franc, zidar; Zdravec Anton, mizar; Leben Ivan, kmet; Hrčič Ivan, kmet; ki je kot najstarejši voznik opravil mnogo voženj.

Vestnega pri izvrševanju svojih nalog se je izkazal tov. Vobner, aktivist iz Ptuja.

Od AFZ je marljivo pomagala tovarišica Medik Antonija, gospodinja, ki je kuhala mladinski brigadi in tudi pri ostalih delih pridno pomagala.

Po končanem razdeljevanju značk in pohval so vsi navzoči zapeli državno himno, nakar se je pričelo pravo ljudsko veselje v gradu.

Tam, kjer so nekoč vladali mogočni fevdalci in se bohotili vaški mogotci, se je v nedeljo, dne 14. novembra razvnelo delovno ljudstvo, ki je s svojim požrtvovalnim delom dokazalo, da stremi za tem, da se čimprej in čim tesneje poveže z mestom, da ustvari sebi lepšo in boljše bodočnost — socializem.

M. M.

Haloze so dobile svoj prvi zadružni dom

Istega dne je bil na slavnostni način otvorjen zadružni dom v Podlehniku, katerega otvoritvi je prisostvoval org. sekretar OO OF tov. Berginc Peter.

Dom je bil zgrajen v 68 delovnih dneh, začeti s 24. junijem t. l. V tem času je bilo opravljenih 14.065 udarniških in 5.991 plačanih delovnih ur.

Ob slavnostni priliki otvoritve so bile najboljšim in najpožrtvovalnejšim graditeljem podeljene zlate, srebrne in bronaste udarniške značke. Zlate značke so bile podeljene tovarišem Dreo Vinkotu, ki je opravil 278 delovnih ur, Cviki Ivanu s 220 in Bračič Alojzu s 150 urami. Srebrne značke so prejeli tovariši Žurman Branko, Topolovec Jakob, Ložinšek Edi, Hriberšek Vinko, Hriberšek Janez, Zelenko Franc, Dreo Mira, Gradšnik Jože in Rožman Matevž ter voznik Sattler Jože. Vsi ti tovariši so opravili skupno 1.127 udarniških delovnih ur. Hren Ernestu, Sirmšek Olgi in Ložinšek Vinkotu ter vozniku Cafuta Jakobu so bile podeljene bronaste značke za skupno 236 opravljenih delovnih ur.

Razen tega je 5 voznikov dobilo po 2 konjski podkvi, kot nagrado za trud in požrtvovalnost pri raznih voznjah.

Pri gradnji doma je bilo porabljenih 8.500 komadov zidne in 1200 komadov strešne opeke. Zidna opeka je bila nabavljena delno iz lokalnih virov (iz adaptirane zgradbe v Podlehniku), delno pa jo je dostavila planska komisija in opekarna v Zetalah. Vse ostali gradbeni material je bil pripravljen iz lokalnih virov.

Predpriprave za gradnjo in sam začetek gradnje doma so bile vezane na razne težave, predvsem pri mobilizaciji potrebne delovne sile. Po vztrajnem političnem zborovanju v čast II. kongresu KPS v Ljubljani. Iz vseh ulic so prihajale skupine sindikalistov, delovnih kolektivov, frontovcev in mladincev, da bi skupno proslavile ta zgodovinsko pomembni praznik vsega delovnega ljudstva Slovenije.

Po otvoritvi je govoril član Okrajnega komiteja KPS tov. Živic Jože, ki je označil II. kongres kot važen faktor v izvajanju sklepov V. kongresa KPJ. »II. kongres KPS se vrši v pogojih temeljite družbene preobrazbe v naši državi in v pogojih širokega razmaha dejavnosti našega delovnega ljudstva na vseh popriščih

takoj priskočili na pomoč s svojimi tovarnimi avtomobili. Prevažali so gramoz iz Vida in zidno opeko iz Zetala, razen tega pa še ostali gradbeni material, ki je bil potreben. Tudi pri nabavi gradbenega lesa ni manjkalo težav. Ker je privatni sektor v Podlehniku zelo reven na gozdnih površinah, je Nova cerkev pripravila v ta namen nabiralno akcijo. Nabrala je 10 m³ lesa. Nadaljnji dotok delovne sile je bil omejen le na bližnjo okolico, zaradi česar je prišlo tudi do raznih zastojev v sami gradnji.

Materielne stroške so krili delno iz lastnih denarnih sredstev, ostalo pa so jim nakazale razne ustanove, kakor na primer Vinarska zadruga v Ptuj 23.000 dinarjev, LMS 2000, vinogradniška zadruga Gorica-Dežno pa 7000 dinarjev. Sam kredit je predvideval 200.000 dinarjev, ki so ga tudi dvignili.

Največji prispevek pri gradbenem materialu je dala vinarsko-sadarska šola in sicer opeko, gradbeni les in vino za težke delavce pri gradnji. Razen tega je ista šola opravila 4.578 delovnih ur, kar znaša skoraj tretjino vseh opravljenih udarniških ur.

Tov. Hriberšek Ivan, ima kot član uprave veliko zaslug, pred vsem v pravočasni nabavi potrebnega gradbenega materiala. Predsednik uprave tov. Dreo Vinko je zastavil vse svoje sile v mobilizaciji delovne sile, ki je bila tako prečta in v čemer so se kazale velike težave. Pri tem je imel največ uspeha med mladino, ki je na poziv bila prva na gradilišču, saj je sama opravila 1.647 delovnih ur.

Kljub vsem tem večjim in manjšim težavam se Podlehničani niso ustrašili velike naloge — gradnje zadružnega doma. S svojo veliko delovno zmago so dokazali vsem malodušnežem, da so tudi sredi največjih težav in žrtev možni veliki uspehi. Vse te težave so premostili, ker imajo veliko zaupanje v svoje lastne ustvarjalne sile in v veliko moč ostalega delovnega ljudstva v naši državi. V dolini ob Rogatnici med Podlehnikom in Gorco so si zgradili svoj lastni zadružni dom, zgradili so ga v čast II. kongresu KPS, kateremu so dali tudi obvezo.

Ponosno stoji dograjen dom, plod njihovega vztrajnega in požrtvovalnega dela.

Predkongresno manifestativno zborovanje v Ptuj

Na predvečer II. kongresa KPS, t. j. 10. novembra ob 19. uri, se je okoli 1000 prebivalcev mesta Ptuja zbralo na Kvedrovem trgu k manifestativnem zborovanju v čast II. kongresu KPS v Ljubljani. Iz vseh ulic so prihajale skupine sindikalistov, delovnih kolektivov, frontovcev in mladincev, da bi skupno proslavile ta zgodovinsko pomembni praznik vsega delovnega ljudstva Slovenije.

Po otvoritvi je govoril član Okrajnega komiteja KPS tov. Živic Jože, ki je označil II. kongres kot važen faktor v izvajanju sklepov V. kongresa KPJ. »II. kongres KPS se vrši v pogojih temeljite družbene preobrazbe v naši državi in v pogojih širokega razmaha dejavnosti našega delovnega ljudstva na vseh popriščih

dela», je dejal tov. Živic. Med svojim govorom večkrat prekinjen z vzkliki Titu, Partiji, Stalinu in naši zvezni prestolnici, je tov. Živic zaključil svoje besede. Sledilo je burno ploskanje, ovacije in skandiranje: »Tito-Partija!«, »Tito-Stalin!« itd., na kar je mestna godba zaigrala državno himno. Da bi dali tej manifestaciji še večji svečan izgled, so manifestanti formirali povorko, ki je krenila proti pošti, mimo poslopja OLO, na Slovenski trg, po Cankarjevi ulici navzdol, preko Srbskega trga, mimo Drave in po Krempeljevi ulici zopet nazaj na Kvedrov trg, kjer je kot v zaključek sledilo ljudsko kolo. Najlepše in najzanimivejše kolo je bilo »Udarna brigada«, ki so ga plesali mladinci-graditelji.

Ptuj je sprejel delegate II. kongresa

Kljub precejšnjemu naliwu dežja, se je v terek zvečer zbrala množica ljudi pred magistratom, da na slavnosten način pričaka in sprejme delegate, ki so zastopali ne samo članstvo Partije v ptujskem okraju, temveč vse delovno ljudstvo okraja. Po koračnici, ki jo je zaigrala mestna godba, je v imenu mesta pozdravil delegacijo tov. Vogrinec Janko, ki je zaprosil, naj spregovori zbrani množici eden izmed članov delegacije.

V imenu prisotnih delegatov je spregovoril član Okrajnega komiteja KPS tov. Mavser Ivan, ki se je najpreje zahvalil za topel in prisrčen sprejem. Večkrat prekinjen z vzkliki Partiji, Titu, Marinku ter V. in II. kongresu, je dejal, da ni samo članstvo Partije ponosno na svoj II. kongres, temveč vse slovensko delovno ljudstvo. Poudaril je besede tov. Ti-

ta na II. kongresu, ko je dejal, da je prepričan, da si bo slovensko ljudstvo zgradilo socializem v Sloveniji. Dejal je, da je na kongresu po drugem referatu diskutiral sekretar OK KPS tov. Žagar, ki je v imenu vsega ljudstva okraja obljubil II. kongresu, da se bo to ljudstvo vztrajno borilo za zrušenje še zadnjih ostankov starega sveta ter si tako ustvarilo lepše življenje v novi družbi — socializmu. Ob koncu je tov. Mavser v imenu delegacije, Okrajnega komiteja in vsega partijskega članstva v okraju obljubil, da se bodo vztrajno borili, da bodo naloge in sklepi II. kongresa KPS sprovedeni v življenje in tako postali stvarnost.

Po besedah tov. Mavserja in burnem ploskanju, kateremu so se priključili tudi zbrani vojski z dolgim trikratnim »Hurá!«, je množica sredi Kvedrovega trga zaplesala kolo.

Partijci mesta Ptuj so poslali resolucijo II. kongresu KPS

Mestni komite KPS Ptuj v imenu članov Partije mesta Ptuja pošilja II. kongresu KPS komunistične pozdrave kot znak zvestobe in zaupanja.

Po analizi našega dosedanjega dela se obvezujemo, da se bomo še doslednejše in upornejše borili za uresničenje programa in statuta naše Partije ter da bomo založili vse sile za ideološki dvig kakor članov Par-

tije tako tudi nepartijskih množic. Vzponedno s temeljitim proučevanjem problematike samega mesta bomo delali, da dosežemo visok idejno-politični nivo članstva.

Naj živi II. kongres KPS!

Naj živi sekretar CK KPS tov. Miha Marinko!

Naj živi CK KPJ na čelu s tov. Titom!

Delavci in nameščenci mestnih pekarn v Ptuj so poslali s svojega sestanka dne 12. novembra resolucijo II. kongresu KPS sledeče vsebine:

Delavci in nameščenci mestnih pekarn v Ptuj, zbrani na svojem skupnem sestanku, pošiljamo II. kongresu KPS v Ljubljani borbene pozdrave. Zasedujemo z največjo pažljivostjo potek dela II. kongresa.

Dosedanje obveze smo izvršili. Na čast II. kongresu KPS si zadajemo novo obvezo in sicer 200 udarniških ur na gradnji mostu preko reke Studenčnice pri Ptuj.

Naj živi II. kongres KPS!

Naj živi Centralni komite KPS s tov. Marinkom na čelu!

Naj živi naš voditelj tov. Tito!

Naj živi Sovjetska zveza s tov. Stalinom na čelu!

DOZ je izpolnil svoj letni plan

Kolektiv DOZ-a, poslovalnica v Mariboru, pod katero spada tudi področje okraja Ptuj, je v svoji vztrajni borbi dosegel dne 4. nov. 1948 svoj častni rezultat v borbi za plan, ker je izpolnil povišani letni plan s 100 odst., in sicer 55 dni pred koncem leta in 25 dni pred dano obvezo, t. j. 29. nov. 1948.

Temu uspehu pa so mnogo pripomogli poleg ostalih, tudi terenski inštruktor tov. Kotnik Karl iz Ptuja in njegovi najbolj požrtvovalni sodelavci, zastopniki: Meglič Franc iz Markovec, Vuk Stefan iz Cirkove, Čurda Anton iz Vel. Nedelje, Stam-

berger Janko iz Središča, Prelog Franc iz Zagajčice, Slodnjak Anton iz Juršinc, Pihlar Franc iz Sv. Andraža v Slov. gor., Čestnik Jurij iz Hajdine, Sel Ivan iz St. Janža, Saganin Franc iz Sesterž, Sok Mihael in Centrih Franc iz Ptuja.

Vsem požrtvovalnim tovarišem naše priznanje in jih pozivamo, da še v naprej posvetijo vse sile borbi za plan, in tako častno izpolnijo prvo Titovo petletko! Naj bo naše novo zavarovanje resnično ljudsko in naj v sleh oblikah pride do sleherne hiše in slehernega državljana.

GA.

Izpolnjevanje letošnjega investicijskega plana v državnem kmetijskem sektorju

Številke kažejo, da so bile investicije v naš državni kmetijski sektor realno planirane, zakaj plan bo na splošno izpolnjen do konca leta. Večina gradbenih del na državnih posestvih bo pravočasno dovršenih. Do 1. oktobra je bil letošnji plan gradbenih del izpolnjen povprečno za 87—90%. Gradbena dela za govejo živino so bila končana do 82%, pri svinjarih do 86%, pri gnojiščih do 80%, pri silosih so presegli letni plan za 13%, graditev kokošnjakov je bila že končana.

Zelo zadovoljivo je izpolnjen živinorejski plan; pri konjih je presežen za 11,7%, pri prašičih za 25,4%, pri

kokoših za 12%, pri govedu je izpolnjen do 90%.

Vinogradništvo državnega sektorja bi letos dalo 8% večji donos kakor lani, če bi vreme ne bilo tako zelo neugodno. Od lanskega zaostaja kakovost letošnjega pridelka, ker je grozdje vsebovalo mnogo manj sladkorja. Po produkciji trsnega materiala pa je vinogradništvo pridobilo 50% več sadik kakor lani. Dobilo je tudi nekaj stiskalnic domačega izdelka.

Letošnja dela in napredek so vse-kakor trden temelj za nadaljnje mnogo obsežnejše in intenzivnejše delo prihodnjega leta.

Poostrimo borbo za izpolnitev letnega plana!

Odkup sadja v okraju

Zelo živo: že rano jutraj začne v »Odpremnem podjetju OZK« v Ptuj brniti telefon in ne preneha do poznega večera. Oglašajo se zbiralci KZ-jev, ki zahtevajo tovarne avtomobile za prevoz sadja, prazne zabojne in razne informacije. — »Izvozno podjetje Slovenija — Sadje« daje telefonično nove dispozicije za izvoz, domači koristniki zahtevajo čim več sadja za svoje potrošnike, okrajni fitopatolog zahteva podatke o nakladanju tega dne, OLO — odkupni odsek rabi podatke o odkupu prejšnjega dne. Tako gre brez prestopa. Odpremno podjetje se bori dnevno za zadostno število prevoznih sredstev, da bi ustreglo vsem zahtevam kmetijskih zadrug in poslalo vsaki KZ zahtevani tovarni avto.

Iz skladišča se medtem že pripravljajo delavke in delavci za prevzem sadja, sadje se dovažna na postajo, zbirajo se zaboji in odbira se sadje, ki ga ta ali ona zbiralica ni dobro odbrala.

Okrog 9. ure prihajajo že prvi kamioni, natovorjeni s sadjem, na železniško postajo, kjer se začne nakladanje vagonov. Pojavljajo se tudi težkoče: nepravčasno dostavljanje naročenih vagonov ali pa dovoljno število vagonov na rampi, a premalo avtomobilov. Tako je naš plan dela zelo oviran. Razen tega nam primanjkuje delavcev za zbijanje zabojev in odbiro. Vse težkoče je treba premostiti. Dela se že štiri mesece od ranega jutra do pozne noči, skoraj brez prestopa, vse za to, da ne bi čakali natovorjeni avtomobili ter

da bi bili vagoni pravočasno natovorjeni. Še pozno v noč vidiš pri petrolejkah zadovoljne obraze naših pridnih delavcev in delavk, ko se veselijo nad uspešno dovršenim delom pri nakladanju vagonov.

Od konca julija do konca sezone (koncem mes. novembra) naklada Ptuj dnevno po 4 do 9 vagonov sadja, 6 do 10 tovornih avtomobilov hiti od zbiralnice do zbiralnice, da bi se dosegel naš plan dela in odkup sadja.

Do sedaj smo prevzeli od KZ-jev okrog 10 vagonov hrušk (od tega sta šla 2 vagona v inozemstvo), 175 vagonov izvoznega sadja, 200 vagonov za domači trg in 50 vagonov industrijskega sadja (za tovarno sadnih sokov in marmelade v Celju, ki ima letos svojo pulpno postajo v Ptuj). Za vse to blago bodo dobili naši sadjarji okrog 20 milijonov dinarjev, kar je lep dohodek. Naša jabolka so znana vsej Srednji Evropi, celo na zapad smo jih izvažali in uspešno konkurirali tirolskemu in švicarskemu sadju. Velikanska škoda pa bi nastala v našem gospodarstvu s propadom sadjarstva radi okužbe po kaparju San José.

Zato pozivamo vse sadjarje, vse kmetijske zadruge in vse naše zbiralce, da se lotijo novih nalog in začnejo s sistematičnim čiščenjem dreves, gnojenjem in škropljenjem istega, tako da bo odkup sadja v bodočih letih še večji in da bo tudi kvaliteta boljša.

Zato po končanem prevzemu jabolk vsi v sadonosnik, da bodo bodoča sadna leta še donosnejša.

O. P.

Nova odredba o prodaji in nakupu kmetijskih pridelkov

Na temelju uredbe o preskrbi prebivalstva in uredbe o trgovanju s kmetijskimi pridelki je zvezni trgovinski minister izdal novo uredbo o ureditvi prodaje in nakupa kmetijskih pridelkov.

Po tej uredbi lahko kmečki pridelovalci prosto prodajajo na svojem domu ali posestvu in na tržnem prostoru v okraju, kjer stanujejo, ter v sosednih okrajih, žito, moko, klavno živino, delovno in plemensko živino, prašiče, prašičke, mesne izdelke, kakor prekaženo meso in slanino, nadalje mast, surovo maslo in maslo, loj, jedilno olje, alkoholne pijače (vino in žganje), krompir, fižol, kakor tudi sladkor, ki ga kot pridelovalci dobe za oddano sladkorno peso.

Republički ministri za trgovino in preskrbo lahko določijo, da smejo na trgih večjih potrošniških središč (večjih mest in industrijskih naselbin) prodajati svoje pridelke tudi pridelovalci iz bolj oddaljenih okrajev, vendar samo iz tistih okrajev, ki bodo za to določeni. Z odredbo je v interesu zaščite ljudskega zdravlja prepovedano kmetom prodajati sveže meso velike živine in drobnice, svinj in prašičkov.

Dokler ne bo končan obvezni odkup belega žita in pšenice, veljajo seveda še nadalje splošne odredbe o začasnih prepovedi proste prodaje belega žita in koruze do konca obveznega odkupa. Zato ne morejo kmetje, ki niso v celoti oddali svoje obvezne količine belega žita oziroma koruze, prodajati ali na kakršen koli način odtujevati teh pridelkov ozir. moke, dokler velja ta omejitev. Prav tako ne morejo kmetje, ki niso po veljavnih predpisih izpolnili svoje obveznosti glede krompirja in fižola, teh pridelkov prodajati ali na kakršen koli drug način odtujiti vse

do končnega obveznega odkupa teh pridelkov. Na to je v zvezi z novo odredbo posebej opozorilo zvezno ministrstvo za trgovino in preskrbo.

Po novi odredbi smejo potrošniki kupovati od pridelovalcev kmetijske pridelke na področju svojega okraja in sosednih okrajev. Delovno in plemensko živino ter mršave prašiče smejo kmetovalci kupovati za potrebe svojega gospodarstva tudi na teritoriju svojega okraja in sosednih okrajev. Izven tega področja lahko delovno in plemensko živino ter mršave prašiče kupujejo le po kmetijskih zadrugah. Razen tega je za nakup delovne in plemenske živine potrebno, da ima kmet potrdilo krajevnega ljudskega odbora, da mu je živina zares potrebna za delo ali za plemo. Ob nakupu bo organ, ki izdaja oziroma prinese živinski potni list, zabeležil nakup na potrdilu.

Za obmejne okraje, v katerih se po tej odredbi lahko prosto kupujejo in prodajajo kmetijski pridelki, je šteti vse okraje, ki mejijo na okraj, v katerem stanujejo pridelovalci oziroma potrošniki, ne glede na to, ali so ti okraji v eni ali dveh ljudskih republikah.

Z odredbo so določene kazni za kršitve predpisov o prodaji in nakupu kmetijskih pridelkov. Z denarno kaznijo do 20.000 din ali s pravnim delom do dveh mesecev se kaznuje tisti, ki prodaja svoje kmetijske pridelke izven svojega okraja in sosednih okrajev. Nadalje tisti, ki brez dovoljenja prodaja sveže meso, kakor tudi tisti, ki kupuje delovno in plemensko živino brez potrdila krajevnega odbora. Upravni kazenski postopek vodijo in kazni izrekajo izvršilni odbori okrajnih (mestnih) ljudskih odborov.

Se enkrat o davčnih zaostankih

Če že govorimo o zaostankih, se bo vsekakor sleherni vprašal: pri kom so ti zaostanki? Na to vprašanje je lahko dati odgovor: mali kmetje in velika večina srednjih je plačala, ostali pa so seveda v ogromni večini veliki kmetje. Lahko trdimo da je spet od teh večjih kmetov večina kulakov, kateri si zaradi svojega zadržanja popolnoma zaslužijo ime — saboterji. Oni kot takšni niso poravnali davka kakor tudi pri odkupu, kjer so hoteli vplivati na krajevne odbore, ki bi naj razdelili kontingentne obvezne oddaje predvsem na male in srednje kmete. Iz tega sledi, da kmetje-kulaki nočejo sodelovati z ljudsko oblastjo, ampak nasprotno s svojimi izkoriščevalskimi nameni.

Že zaradi tega, da se zadosti onim malim kmetom, ki so plačali davek — katerim se veliki kmetje posmehujejo, češ, zakaj ste plačali, nam bodo že odpisali —, je nujno potrebno, da se napravi

odločen korak ter da se likvidira zaostanek davka pri teh kulakih, kar jim bo v opozorilo, da ne morejo biti samostojni, ampak morajo delati, kakor to skupnost zahteva.

Za utemeljitev gornjih podatkov lahko navedemo par konkretnih slučajev. Na pr. v KLO Bukovci: Solina Franc, kmet kulak kateri se izgovarja na vse mogoče načine, da ne more plačati davka, njegova hčerka se pa ponaša, da že nima več kam z obleko, ker je ima na pretek. Njemu zvesto sledijo še drugi. Na pr. Hamšek Jurij, Ivanuš Miha itd. KLO Gajevci, kjer imamo opravka spet z višjim tipom in to z Rižner Vinkom, kateri je jokaje izjavil, da nima denarja ter da si ga je vzel na posojilo od sosačnikov, kljub temu, da je pred tem prodal konja za 50.000 dinarjev. Takih primerov imamo mnogo, ki nam ponovno odkrivajo njihovo spekulantsko delo. D. F.

V Zavrču so proglasili udarnike v kmetijstvu

7. novembra so na državnem posestvu v Zavrču imeli velik praznik. Poljsko delo je v glavnem končano, pridelki pridnih delavskih rok so pospravljeni. Uprava državnega posestva je priredila slavnost, kjer so med najboljšimi delavci poskušali najboljše in jih proglasili za udarnike.

Slavnosti so se poleg delavstva udeležili zastopniki kmetijskega ministrstva, Okrajnega ljudskega odbora in drugih forumov.

Ponosni z zavestjo, da so se skupnosti oddolžili, so tovariši Majcenovič Jože, Zebec Martina, Trančar Jože, Lukaček Anton, Bratuša Anton, Kokot Jože in Ivantič Franc sprejeli naziv udarnikov z zagotovitvijo, da bodo tudi v bodoče vložili vse sile za dvig in rekonstrukcijo našega kmetijstva. Slavnosti so dali podurka tudi s kulturno-prosvetnim programom in sicer je nastopil zbor Glasbene matice iz Ptuja, šolski upravitelj tov. Fujs pa je z domačini skrbno pripravil ostali program. D. P.

Nekaj o naši restavraciji

Veliko in odgovorno nalogo vršijo naše delavsko-nameščenske restavracije, ki predstavljajo važen činitelj v prehranbeni politiki naših delavcev in nameščencev po podjetjih, ustanovah in uradih. V te restavracije, ki imajo v vseh ozirih gotove prednosti, prihaja vedno več in več ljudi. Dober primer take restavracije je ptujska delavsko-nameščenska, ki je po ugotovitvah kontrolnih organov ena izmed najboljših v Sloveniji. Lokal ima tri velike prostore, ki so pa za naraščajoče število abonentov še vedno premajhni. Stalnih abonentov je 250, prehodnih pa nad 30. V mesecu oktobru je bilo izdanih 10.725 prehodnih obedov in večerij. Te visoke številke nam potrjujejo, da se tudi uslužbenec-neabonentom (t. j. ljudem, ki so na službenem potovanju skozi Ptuj) nudi vsa skrb in pomoč v prehrani v času njihovega težkega terenskega dela.

Restavracija je oskrbovana od Okrajnega magazina, mestne klavnice in vrtnarske zadruge. Posebno skrb za stalno in redno oskrbovanje restavracije kaže uslužbenec okrajnega poverjenik za trgovino in preskrbo tov. Gajzer Otmar.

Dosedanje težave so se kazale pred vsem v nezadostni količini potrebne posode in jedilnega pribora, ki je že nakazan, a še ni dostavljen. Razen tega pogrešajo abonentni reden zajtrk, ki ga pa bodo lahko prejeli, čim se uredi vprašanje dostave kavinskih skodelic. Tudi z raznimi okrepčevalnimi pijačami bi lahko postregli, če bi odsek za trgovino in preskrbo natančno prisluhnli skromnim željam abonentov.

Med obojem je pohvale vredna tov. Pernek Nežika in tov. Frankovičeva, ki je kljub svoji starosti urnejša od ostalih mlajših. S pravim materinskim čutom skrbno opravlja svoje odgovorno delo ter kot taka stopa v prvo vrsto naših požrtvovalnih žena.

Tudi nekaj kritičnih opazk bi lahko dali naši restavraciji. Zelo priporočljivo bi bilo redno brisanje miz, ki so v času obeda umazane z raznimi ostanki jedi, kar velja pred vsem za prva dva prostora. Abonent se vprašujejo, zakaj so mize v tretjem prostoru pokrite z namiznimi prtji, mize v prvih dveh pa gole. Izgleda, da se še vedno v tem oziru delajo precejšnje razlike.

Z novimi predpisi bi lahko naša restavracija v mnogočem izboljšala svoje delo ter v bodoče lahko nudila svojim abonentom to, česar do sedaj še ni mogla nuditi.

Sramotno početje

Neka tovarišica iz Muretinc se je pritožila, da se ji je smililo zlit svoje mleko v posodo, v kateri je bilo skoraj do polovice nalito slabo in plavo mleko. Ugotovilo se je, da je tako slabo mleko prinesla Bezjak Ana iz Muretinc, ki oddaja mleko na vezane cene po 5 dinarjev. K temu mleku je primestala 75% vode ter hotela na ta način priti do sramotnega in nepoštenega zaslužka na račun poštenih ljudi. Prebivalstvo tega kraja se zgraža nad takimi elementi, obenem pa je ponosno, da se taki elementi le koncem koncev odkrijejo. S. K.

Dokaz predanosti naši skupnosti

H gradnji zadrúžnega doma v Stoperčah so mnogo prispevali tovariši mlilniki, na čelu s tov. K. Andrič Francem. Razen tega so sindikalisti Gozdne uprave

Naša mladina pri predvojaški vzgoji

Pred kratkim se je pričela predvojaška vzgoja, ki je zajela okoli en milijon mladine naše države. Predvojaška vzgoja, ki pripravlja mladino za vstop v JA, bo nudila mladini vojno-strokovno in politično znanje, tako da bo eventualno lahko skrajšan rok vojnim obveznikom, kar bo v veliko pomoč našemu gospodarstvu.

V našem okraju imajo učni centri lepe uspehe tam, kjer so po tem vprašanju delale in se založile vse organizacije in KLO, kjer so množične organizacije razumele važnost in pomen predvojaške vzgoje ter takoj začele s pripravo. Tam pa, kjer mladincem ni bilo dobro obrazložen pomen predvojaške vzgoje, so tudi rezultati udeležbe zelo slabi. Najslabše stanje je pa vsekakor na Dravskem polju, kjer po večini prevladuje kulaštvo.

Naj tukaj še omenim malomarnost tovarišev, ki so bili zadoženi za organizacijo predvojaške vzgoje v Podlehniku. Mladinci so se zbrali z dve uri oddaljenih hribov, ker so čutili potrebo po izobrazbi. Ko so se zbrali in čakali, seveda zastoj, ker ni bilo nikogar, ki bi delale in se zadožile vse organizacije in so se seveda razšli. Ta primer je vsekakor obsojanja vreden in škodljiv naši skupnosti.

Za lep primer naj nam služi učni center v Ptuj, kjer so mladinci pomagali pri gradnji zadrúžnega doma v Markovcih.

Grajenčani gradijo največji dom v okraju

Te dni je vsled trenutnega nastopa mraza delo na gradbišču zadrúžnega doma v Grajeni nekoliko zastalo. Zidava pritličja je končana, del prvega nadstropja nad trgovino se tudi že dozidava, odkoder bodo nadaljevali z zidanjem prvega nadstropja. Na zahodni strani dvorane gradijo venec in priklade. Zaradi nedoziva nekaterih voznikov je nastalo pomanjkanje peska in betonskega gramoza, ki je za nekaj časa otežkočilo plansko zidavo. V treh lastnih poljskih pečeh so izdelali 138.000 komadov zidne opeke. Dnevno se je izdelalo do 4000 komadov.

9. novembra je na gradbišču delalo 14 zadrúžnikov iz Osojnikove zadruge, ki so skupno z vozniki napravili 104 delovne ure. 11. novembra je v izmenah delalo 6 pionirjev ter napra-

Za poživitev dela po učnih centrih bo okrajna vojna komisija razpisala tekmovanje med učnimi centri. Najboljši učni center bo dobil prehodno zastavico in nagrado, ravno tako tudi posamezniki, ki se bodo najboljše zalagali, bodo pohvaljeni in nagradjeni. Tekmuje naj se pa tudi v učnem centru samem med vodi in posamezniki.

Tekmuje naj se po sledečih točkah:

1. V katerem učnem centru bo odziv 100%.
2. V katerem učnem centru bo disciplina najboljša.
3. V katerem učnem centru bo vojnostrokovna nastava najboljše izvedena.
4. V katerem učnem centru bo politična nastava najboljše izvedena.
5. Preskrba učnih pripomočkov.
6. Organiziranje knjižnic in čitalnic.

To tekmovanje naj zajame res sleherni učni center. Rezultate tekmovanja pa bo ocenila okrajna komisija, ki daje pohvale in nagrade.

Mladinska organizacija, ki ima takšno slavno zgodovino, kakor do danes nobena mladina v svetu, razen mladine SSSR-a, razume pomen predvojaške vzgoje in bo priskočila na pomoč tam, kjer bo to potreba, obenem bo pa razkrinkala ljudi, ki bi hoteli motiti našo pot v socializem. N. F.

Graščino v Janežovcih preurejajo v zadrúžni dom

V Janežovcih so se že spomlad lottli preurejanja zapuščene graščine v zadrúžni dom. Graščina s pripadajočimi parcelami, polji in gozdovi je bila last grofovsko rodbine Herberstein.

V bivšem gospodarskem poslopu prezidavajo prostore, v katerih bodo pozneje urejeni dvorana, skladišče, strojna postaja in obrtna delavnica. Dvorana bo dolga 32 m. V bivšem stanovanjskem prostoru bo zaživel novo življenje, ki bo nudilo človeku znanje, kulturo, izobrazbo, razvedrilo in zabavo. Na severni strani so prostori za prodajalno in okrepčevalnico, dalje nazaj bodo prostori za pisarno KLO, seje, knjižnico in čitalnico ter množične organizacije, na južni strani pa bo stanoval hišnik.

Prodajalna je pričela obratovati že koncem prejšnjega tedna. V teh dneh bo KLO dobil že urejeno pisarno, tako da ne bo več treba plačevati mesečno najemnino za prostore v privatni hiši.

V preteklem tednu so zabeležili na

gradbišču 136 udarniških ur ter 11½ m³ pripeljane gramoza.

Največje zasluge pri vseh dosedanjih gradbenih delih, ki zahteva temeljito predhodno pripravo gradbenega materiala, ima predsednik uprave tov. Kolarič Martin, ki dela dnevno po 5 ur in to že od meseca maja. Njegova skrb spremlja slehernega udarnika ali plačane strokovnjaka, da bi čim preje preuredili nekdanjo graščino v udobne in prijazne prostore, ki bodo last našega podeželskega človeka.

Tov. Horvat Janez iz Placarja je napravil do sedaj največ voženj in sicer 12 po nekoliko ur. Tudi pionirji ne zaostajajo pri udarniškem delu, ki imajo že 80 delovnih ur, sindikat (prosvetni) pa 20.

Kako ponosni bodo vaščani, ko bo iz zapuščene graščine zrasel njihov dom. Ob vstopu v zgrajeni dom se bodo z grozo spominjali fevdalnih gospodov, ki so nesmiljeno tlačili njihove očete in dede. Čutili bodo novo življenje, življenje delovnega človeka.

Kača pred prodajalno

Zal ugotavljajo naši potrošniki, da uprava Okrajnega magazina v Ptuj nima preveč skrbnega pregleda nad »solidno« delitvijo blaga v svojih prodajalnah. Pred lokali se ustvarjajo dolge »kače«, ki nestropno čakajo na svoji plen — blago. Pa ne samo to: to dolgo kačo sestavljajo manjše kače — ljudje, ki kršijo vse predpise javnega reda. Zgodi se, da iz nedolžnega prepira nastane precej zanimivo in živahno pretepanje, ki pa ni nič bolj brez posledic.

»Oh ti ljudje kako so nesramni in požrešni!« se oglaš naka stara ženica na »repu« te nesrečne kače.

Zakaj neki vse to?

V Ptuj napravili do danes 3000 prostovoljnih delovnih ur. Kot prvi med temi je tov. Vrabč Janko, ki je podaril gradbišču svoje opekarno s pripadajočimi parcelami. Opekarna je do danes izdelala 120.000 komadov zidne opeke. Tudi tov. Žunkovič Martin ni pozabil na naše udarnike, katerim je podaril telico v vrednosti 4110 dinarjev. To so eni izmed mnogih dokazov, da si želijo vaščani iz Stoperč novega in naprednega življenja v svoji vazi. R. K.

Ker so se predpisi javnega reda spreminili v predpise javnega nerada. Če vprašas človeka: tik pred vhodom: »Odkod ste, tovariš?« ti odgovori: »Iz Juršinc.« Vprašas drugega: »Iz Janza« sredi in odgovor: Pogledaš po kači navzdol. »Oho, kako zanimivo!« boš tiho dejal pri svojem srčku. Videl boš ruto za ruto, krilo za krilom — same tovarišice, razen tega pa vse iz podeželja, in sicer večina iz tistih krajev, kjer so že poslovalnice Okrajnega magazina.

Popolnoma razumljivo in dokaj jasno nam govore taki primeri, zakaj ne dobi uslužbenec iz Ptuja pripadajoče mu blago na točke.

No, kaj?

Ker raznesejo blago ljudje, ki imajo poleg bonov tudi oblačilne nakaznice. Kač —, ki ni nikjer zaposlena ali pa vsaj toliko prosta, da stoji več kot dve uri na pločniku in čaka na blago...

Ker raznesejo blago ljudje, ki poleg bonov imajo tudi oblačilne nakaznice.

No, uprava magazina, kaj praviš na to upravičeno kritiko potrošnikov? Ali se ne bi dalo urediti tako, da bi blago dobili tudi tisti, ki nimajo časa čakati v vrsti in »plansko zabušavati«.

Forminske žene

Z grenkobo v srcu sem se vračala s svoje prve poti s Formina. S forminskimi ženami smo se tedaj domene, da se sestanemo in porazgovorimo, da si povemo iz oči v oči, iz srca v srce prav vse. V snažni izbi »forminske Hane« sem čakala. Prišla je prva, druga, peta... Prišlo jih je dvanajst od sto. Pika! Vsa moja takratna toplota srca ni mogla utaliti mraza kulaške miselnosti nekaterih žena; tega niso zmogle niti besede tovarišice, ki je bila tedaj z menoj. Odbile so se zmalčene od zidu neosnovanega odpora proti vsemu novemu.

Tolžba in trdna vera, da bo prebujenje novega časa zdramilo tudi

forminske žene, je pregnalo grenkobo iz mojega srca.

Se večkrat sem prehodila pot na Formin in pot sama se mi je zdela simbol forminskih žena: Globoko se vdirajo ob slehernem koraku noge v blatu in boječe tiplje pogled naprej. Forminske žene? Zastarela miselnost ovira svobodnemu koraku pot naprej. Poznate Žuranovo? Mati štirih otrok je. Moža ji je ubilo pred leti v Halozah pri podiranju lesa. Sama služi na Forminu, otroci so raztepeni v okolici, kjer opravljajo razna hlapčevska dela. Žuranova zasluži 400 din. Bridko je to življenje Žuranove in njenih otrok. To pot je prvič strmeče odprla oči: Strnišče,

otroci ob njej. Ko bo delala v tovarni, bodo otroci pod skrbnim varstvom DID-a. In Tilka ne bo več uhajala, ker se boji »bitja«.

Žene so prisluhnile. Se več: Mnoge so začele same misliti. Se več: Nekatero so spoznale, da je premnogo krat prav žena tista, ki je poklicna reševati gotove naloge. Nekatero se boje »komunizma«. Hana je kar prav povedala, da se boje tega še najbolj oni, zaradi katerih je treba postavljati ograje.

To nedeljo so forminske žene volile. Od sto žena je volilo 31 žena. To so žene, ki so razumele pravo pot, žene, ki so se vključile v veliko dogajanje sedanjega časa, medtem ko so se ostale zabubile v brezplodnost svojih lenobnih in mračnjskih misli.

Preprosta žena je rekla: »Vse gre svojo pot naprej! Nikoli se še ni zgodilo, da bi se ena in ista stvar ponovila«.

»Vse gre svojo pot naprej!« To bodo spoznale, to bodo nujno morale spoznati tudi forminske žene.

Forminska cesta nekoč ne bo več takšna, kot je danes. Lešcherbe in petrolejske bo zamenjala elektrika. Kočice ne bodo več s svojimi malimi okenci kakor žalostni slepci.

»Vse gre svojo pot naprej!« Vem, uverjena sem, da se bodo na naši veliki poti skoraj zvršile vse forminske žene. Saj vodi ta pot v lepšo, srečnejšo bodočnost.

M. K.

Način hitrega kompostiranja

Kompostiranje vseh odpadkov po zelo skrajšanem načinu je predvsem važno za posestnike, ki ne posedujejo dovolj lastnega gnoja. Sredstvo, s katerim pripravimo kompost do hitrejšega učinka, se imenuje »neoljeni apneni dušik«.

Vse organske odpadke, n. pr. plevele, slamo, lopine, kompostiramo na običajen način ter primešamo neoljeni apneni dušik vsakemu sloju odpadkov, ki jih nalagamo v kompostni kup.

Na 1 m organskih odpadkov potrosimo in posešamo do 5 kg neoljenega apnenega dušika. Vse skupaj pomijemo z vodo, ker morajo vsi odpadki biti dobro navlaženi, ter jih pri tem dobro premešamo in stepamo. Kompostni kup lahko naložimo do 1 m višje. Ko je kup zgotovljen, ga še enkrat zalijemo z vodo (na 1 m cca. 150 l vode). Kup pokrijemo s plastjo zemlje, dobro pa je, če ga ob straneh omejimo z deskami, da se ne osuši. Po 14 dneh kup lahko ponovno zalijemo, če vidimo, da je potrebno. Pri tem načinu kompostiranja ne smemo priti v dotik z zemljo, ker zemlja zadržuje delujoče bakterije ter jim onemogoča dovoljen razvoj. Tako pripravljene kompost je po štirih in pol mesecih sposoben za gnojenje, napravljen z malimi stroški ter predstavlja dobro in ceneno gnojilo.

K. A.

mokro, celo, če je padlo malo snega, ker bo mraz itak vse popravil, kolikor se pri tem zemljo po živini pohodi. Glavno je, da se oranje izvrši. To je glavno pravilo za uspešno delo na polju. Jeseni je zorati sploh vsako zemljo, ki ni obsejana. Z oranjem dajemo zemlji življenje, da ni mrtva stvar; kajti v mrtvi zemlji ni življenja in ne pogojev za razvoj rastlin. Mrtvo zemljo lahko edino z jesenskim globokim oranjem poživimo in s tem poglobimo takozvano živo zemljo.

Pri jesenskem oranju je treba poglavito paziti, da orjemo zadosti globoko, vsaj 20 do 30 cm in če je zemlja za to, tudi 40 cm; a drugo, da režemo le ozke brazde. Čim bolj ozke so namreč brazde, tem bolj se prezrači, premrzne in zrahlja zemlja preko zime. Globoko orjemo lahko tudi zato, ker sedaj navadno ne podoravamo gnoja (ki ne sme priti globoko), ker ga pač nimamo dovolj, da bi mogli zagnojiti krompirju ali koruzi. Gnoj pač spravimo plitvo pod zemljo spomladi, ko nameravamo saditi krompir ali koruzo, pri čemer v jeseni preorano zemljo ponovno plitvo preorjemo, da pokrijemo tako gnoj, ki pride do pravega učinka le, če je plitvo podorano. Če bi pa v jeseni sploh ne orali, bi tudi spomladi ne mogli radi

KULTURA IN PROSVETA

S posvetovanju kulturno-prosvetnih delavcev v Ptuj

Dne 6. novembra se je v ptujskem gledališču vršilo posvetovanje kulturno-prosvetnih delavcev okraja Ptuj. V izveščku naj navedemo, kaj je bilo iznešeno na tem posvetu in kakšne naloge so bile zadane za v bodoče v našem kulturno-prosvetnem delu.

Tov. Maver Ivan, sekretar agitpropa OK KPS, je iznesel politično analizo kulturno-prosvetnega dela. »Uspehi, ki smo jih dosegli na tem polju, so sicer vidni«, pravi tov. Maver, »vendar ne moremo trditi, če v celoti pogledamo naše delo, da so ti uspehi zadovoljivi«. Vse premalo se je pri vsem delu gledalo na idejno-politično vzgojno stran. Naš čas zahteva nove ljudi. Naloga kulturno-prosvetnega dela in ljudi, ki se bavijo s tem delom, je ta, da potom vseh panog kulturno-prosvetnega dela stremijo za tem ciljem. Stremeti moramo za množičnostjo v kulturno-prosvetnem delu. Pri nas umetnost, oziroma kulturno-prosvetno udejstvovanje na splošno ni stvar samo posemeznika, oziroma gotovih privilegirancev, pač pa je to last vsakega delovnega ljudstva. »Napačno pa bi bilo«, pravi tov. Maver, »če bi videli kulturno-prosvetno udejstvovanje samo v dramskem pevskem, godbenem delu itd. Studij znanstvene in politične literature je prav tako kulturno-prosvetno delo, in to eno izmed najvažnejših. Popolno poznavanje nauka Marxa, Engelsa, Lenina in Stalina nam daje sigurnost in perspektivnost pri našem delu, in razume se, tudi v kulturno-prosvetnem«. Prav tako kot kulturno-prosvetni delavci ne smemo zametati naših vsakdanjih gospodarskih vprašanj in gospodarskih planov. Zavedati se moramo vselej, da je gospodarstvo osnova vsega življenja. Ako ljudstvo razpolaga z gospodarskimi pozicijami in se to ljudstvo vsakodnevno trudi, da bi bile te gospodarske pozicije, se pravi, naše tovarne, naše zadrge, naša kmečka gospodarstva, čim trdnjše in donosnejše v korist skupnosti, je razumljivo, da bo s tem omogočeno, dati čim več sredstev za kulturno-prosvetni dvig in nadaljnji razvoj našega delovnega ljudstva.

V drugem delu posveta je bilo govo-

ra o bodočih nalogah. Tov. Dežman je okvirno pokazal bodoče delo. Prva naloga je utrditev KLPS-ov in samega OLPS-a. V te prosvetne forume naj pridejo res tisti ljudje, ki se zavedajo, kako odgovorna naloga stoji pred slehernim kulturno-prosvetnim funkcionarjem. Ob slehernem koraku se morajo ti ljudje zavedati, kako važen je za izgradnjo socializma dvig splošne razgledanosti naših delovnih ljudi. Ob naštevaniu nadaljnjih nalog bi omenili to, da naj se v krajih, kjer so za to že dani pogoji, se pravi, kjer se kulturno-prosvetno delo razvija v večjih vejah, osnujejo kulturno-prosvetna društva, ki bodo to kulturno-prosvetno delo povezovala in onemogočala cepljenje sil, na drugi strani pa prav zaradi te centralizacije, dvigala kvaliteto našega kulturno-prosvetnega dela. Med nalogami se je govorilo tudi o izboljšanju knjižnic in knjižničarskega kadra. V samem okrajnem centru pa se naj osnuje velika in bogata knjižnica. Pomnoži in kvaliteto naj se izboljša delo naših dramskih družen in pevskih zborov, osnujejo pa naj se tudi nove družine in novi pevski zbori. Povsod naj se uvede po vseh krogih študij znanstvene in politične literature.

V zvezi s tečajem so zadane naloge, da se v okrajnem centru, ki mora biti tudi kulturni center, osnujejo knjižničarski in dramski tečaji.

V okviru OLPS-a naj se osnuje večja dramska knjižnica, ki bo lahko nudila družinam na podeželju dobra in vzgojna dramska dela. Po vsem našem okraju so raztreseni razni godbeni instrumenti. Krajevni ljudsko-prosvetni funkcionarji naj bi v svojih okoliših izvedli pregled in naj bi se te posameznike, ki posedujejo instrumente, povezalo v godbena društva, oziroma, da se jim instrumente odkupi.

Iznesenih je bilo še dosti drugih nalog. S strani diskutantov pa so bile tem nalogam dodane še nove. Dokončni načrt dela pa bo iznešen na okrajnem plenumu kulturno-prosvetnih delavcev, ki se bo vršil koncem tega ali pričetkom prihodnjega meseca.

D. P.

Gimnazija ima svoj MKUD

Pred kratkim si je mladina ptujske gimnazije izvolila na konferenci svoje vodstvo. Po podanih referatih bivšega in novega predsednika je bila soglasno sprejeta resolucija, ki smo jo poslali IV. kongresu SKOJ. V njej si je mladina zadala nove obveze in smernice za svoje nadaljnje delo. Med drugim smo se obvezali, da bomo ustanovili MKUD.

Tako smo v četrtek, dne 14. t. m. na občnem zboru ustanovili mladinsko kulturno-umetniško društvo in mu dali ime po glasniku naših dni »Ivan Cankar«. Izvolili smo tudi vodstvo društva. V sklo-

pu društva je tudi mladinski pevski zbor, ki je žel že mnogo uspehov, zlasti na zadnjem mladinskem festivalu v Ljubljani. Razen pevskega zbora obsega društvo tudi recitacijski zbor, dramsko in literarno družino ter orkester.

Za razvedrilo naših najmlajših pa bo poskrbelo lutkovno gledališče. Ustanavlja se tudi pionirski pevski zbor in pionirski harmonikarski zbor. V tednu od 17. do 24. t. m. bo pevski zbor nastopil na gradbiščih zadrčnih domov v našem okraju.

Doljc.

Vzorna razsvetljava v Ormožu

Nekega večera sem se pozno pripeljal v Ormož. Ob enajsti uri ponoči sem taval po nerazsvetljenem mestu ter se nisem vedel kam dati. Bil sem prvič v Ormožu. Mislil sem si pač, da tako varčujejo z električnim tokom, toda pozneje sem žal ugotovil, da sem se zmotil. Ko sem prihodnje jutro hodil po mestu, so še ob deveti uri na veliko gorele ulične žarnice.

Zares bi rad spoznal človeka, ki je v Ormožu zadolžen za javno razsvetljavo. Menda si isti želi, da bi se

razsvetljava določila ob drugem času ter tako postalo to mestce majhna izjema v normalni časovni potrošnji električnega toka in sicer: ponoči bi sijalo sonce, podnevi pa svetile električne luči.

Milan

Dopolnilo k članku

„Nalozе so dobile...“

»Bronaste značke so dobili tudi tov. Murko Emil, Jurgič Ivan, Glinšek Janko, Pungartnik Ciril, Solar Jože in Dobrovec Ignac, vsi so učenci vinarsko-sadarske šole v Podlehniku.

Uredništvo.

Svetovalec za naše kmete

Jesensko oranje

Ing. Zorec Egon

Oranje je prvo in poglavito delo vsakega obdelovalca zemlje. Svrha obdelovanja pa je, da se ustvari čim najugodnejši pogoji za rast pridelkov. Zaželeni pogoji se pa ne ustvarijo samo z oranjem in takojšnjo zaseti, pa če prav zemljo z muko pripravimo za setev. Zemlja s svežim oranjem nikdar ni dovolj prhka. To more storiti le priroda.

Marsikje je še navada, njive v jeseni, ko se spravijo z njih jesenski pridelki, pustiti nepreorane preko zime. Vsak pameten kmetovalec bo v novembru — delno v decembru — vse nezasejane njive globoko preoral in pustil v surovi brazdi ležati čez zimo. Za časa ležanja in počivanja preorane zemlje se v njej izvrše razne koristne spremembe. V to svrha mora biti brazda čim globlja in grudčasta. Grudica se naj v roki nalahno drobi. Brazde naj ne bodo preveč zbite, do setve pa se naj vse-kakor malo vležejo. Taka zemlja bo sipka in prhka, kar pa se doseže le, če zemlja nekaj časa leži v surovi

brazdi. Preko poletja, ko ni časa, da bi zemljo puščali ležati v surovi brazdi, nam pridejo na pomoč bakterije zemlje. V zimskem času je pa delovanje bakterij radi mraza kolikor toliko onemogočeno, zato nam pa pride na pomoč zelo važen delavec — mraz. Mraz je najboljši orač. Nobeno orodje in noben še tako spreten delavec ne more storiti tega, kar stori mraz, seveda če mu za to koristno delo damo tudi priliko. To priliko mu pa damo, ako zemljo preko zime odpremo, da jo obdela, ter nam na pomlad izroči kot za setev pripravljeno gredo. Globoko preorana zemlja se torej preko zime v surovih brazdah dobro prezrači, razmrzne in razkroji, radi česar nastane rahlejša, suha ter lažje in hitreje vpija vlogo, zato na taki zemlji rastline v mokrih letih tudi manj trpe od preobilne vlage.

V dobro premrznjeni zemlji se vse rastlinske snovi hitreje razkrojijo ter je za to taka zemlja vedno tudi bolj rodovitna.

Zimsko oranje je treba izvršiti do največje globine, ki je možna. Brazde se naj dobro obrača in ne preveč drobi. Lahko se orje, tudi če je bolj

mokro, celo, če je padlo malo snega, ker bo mraz itak vse popravil, kolikor se pri tem zemljo po živini pohodi. Glavno je, da se oranje izvrši. To je glavno pravilo za uspešno delo na polju. Jeseni je zorati sploh vsako zemljo, ki ni obsejana. Z oranjem dajemo zemlji življenje, da ni mrtva stvar; kajti v mrtvi zemlji ni življenja in ne pogojev za razvoj rastlin. Mrtvo zemljo lahko edino z jesenskim globokim oranjem poživimo in s tem poglobimo takozvano živo zemljo.

Pri jesenskem oranju je treba poglavito paziti, da orjemo zadosti globoko, vsaj 20 do 30 cm in če je zemlja za to, tudi 40 cm; a drugo, da režemo le ozke brazde. Čim bolj ozke so namreč brazde, tem bolj se prezrači, premrzne in zrahlja zemlja preko zime. Globoko orjemo lahko tudi zato, ker sedaj navadno ne podoravamo gnoja (ki ne sme priti globoko), ker ga pač nimamo dovolj, da bi mogli zagnojiti krompirju ali koruzi. Gnoj pač spravimo plitvo pod zemljo spomladi, ko nameravamo saditi krompir ali koruzo, pri čemer v jeseni preorano zemljo ponovno plitvo preorjemo, da pokrijemo tako gnoj, ki pride do pravega učinka le, če je plitvo podorano. Če bi pa v jeseni sploh ne orali, bi tudi spomladi ne mogli radi

gnojenja globoko orati in tako bi ostala zemlja vedno le plitvo obdelana in bila zato pusta, trda in manj rodovitna. Jesensko oranje naj ne bo tudi prežgodaj in je zato pač najpripravnejši čas v novembru in v prvi polovici decembra. Če bi namreč jesensko oranje izvršili prežgodaj, pred nastopom zimskega mraza, bi nam preobilno jesensko deževje le še preveč zbil in vlečalo brazde, katere se potem čez zimo ne bi tako dobro prezračile, premrzile in zrahljale. Saj v jeseni lahko orjemo tudi, če je razmeroma mokro ali če je na površju že zmrznjena skorja. Preorane njive se pa ne smejo v jeseni prebrnati, ker le, ako zemlja leži v surovi brazdi čez zimo, more zrak, vlaga in mraz prodreti čim bolj globoko, pri čemer se zemlja čim bolj zrahlja in napoji.

Pri jesenskem oranju tudi lahko poglobimo živo, to je obdelano plast zemlje na njivi. Živa plast je namreč po naših njivah skoro povsod plitva, ker se pač njive ni globoko oralo. Za poglobitev žive plasti pride v poštev v glavnem le jesensko oranje. Spodnja plast je namreč marsikje dobra, samo, da je mrtva. Pri poglobitvi žive plasti zemlje na njivi pa moramo biti previdni. Ne smemo namreč takoj pri prvem zimskem oranju seči pregloboko, ker bi lahko

spravili preveč mrtve zemlje na vrh in zemljo na njivi pri tem le poslabšali. Orati moramo pač vsako jesen nekoliko globlje, dokler ne dobimo take globine žive plasti, kakor si želimo. Z globokim jesenskim oranjem si brez vseh izdatkov lahko prav znatno povečamo svoje pridelke. Preorjemo torej globoko, predno zapade sneg in nastopijo hudi zimski mrazi, vse naše prazne njive kot ajdišča, repišča, korenišča, koruzišča itd. Oni, ki to dela, si bo brez dvoma za 20—25% zvišal svoj pridelek v vseh sadežih.

Zvezna vlada je tudi izdala uredbo o obveznem globokem jesenskem oranju. Mislim, da ne bo najti v okraju kmetovalca, ki bi smatral to uredbo za nek diktat. Smatram pa vsakega onega, ki zemlje ne obdeluje, kot bi jo lahko, za narodnega sovražnika. Tak kmetovalec s svojo starokopitno trmo škoduje v prvi vrsti sebi in posredno s tem vsemu narodu. Proti takim zanikrnežem se bo našel lek. Resnica je, da bi na marsikateri kmetiji bilo lahko drugače in bolje, kot je, če bi se ljudje odpovedali svoji starokopitni trmi, ki je največja zato, ker so mnenja, da neobsejane zemlje čez zimo ni treba preorati in se s tem poslužiti najboljšega orača — mraza.

Razgovor z dopisniki

V zadnjih dveh številkah je slonel naš razgovor na načelnih stvarih o vlogi novega, ljudskega tiska v naši državi, o velikih nalogah, ki zasledujejo našega dopisnika pri njegovem delu ter o samem usmerjanju vsebine dopisov. V zadnji številki je naš razgovor pred vsem razjasnjeval in obdeloval vprašanje potrebe po intenzivnem študiju celotne in lokalne problematike ter po ideološkem in kulturnem oblikovanju samega sebe.

Zeleli bi, da bi se naši bodoči razgovori dotikali konkretne kritike nekaterih objavljenih člankov, s čimer bi pospešili izboljšanje podajanja snovi, dosegli res kvaliteto delo dopisnikov, se otresli nepotrebnega »filozofiranja« ter uvedli v naše članke in dopise nekaj novega in povsem drugega: nazornost in zanimivost.

Ne smemo se zadovoljiti z dosedanjimi oblikami pisanja, ki je bilo podobno pisanju suhoparnih organizacijskih poročil ter posploševalo konkretno politične situacije v kraju ter tako zaslilo v podajanje nepotrebnih načelnosti, v kateri se je izgubljalo vse jedro realnega dogajanja, ki ga baš naš bralac pogreša. Upam, da lahko do neke mere iz prvega našega razgovora črpaš tisto, kar ti je najnujnejše kot prvo navodilo za tvoje udejstvovanje v dopisništvu.

Z besedami nazorno orisati neko živo dogajanje ni lahko. Obdelati ga je treba najprej v sebi, nato pa ga isto tako živo, kot si ga sprejemal, podati v kratkih in živih besedah. Če poslušas našega učitelja, ki se trudi, da bi čim bolj nazorno prikazal n. pr. večerico svojim učencem, bo začel pripovedovati brez dvoma tam, kjer bo vzbudil pri otrocih največje zanimanje. Tako dela pravi vzgojitelj, ki ve, kaj mu je dolžnost. Tudi ti si vzgojitelj, tudi tvoje delo ima vzgojne naloge in cilje in sicer pred vsem politične, gospodarske in organizacijske.

„Kulaška pojedina“ v združni gostilni

Že v samem naslovu naletimo na veliko nasprotje med besedama v naslovu in zadnjima dvema besedama, ki se v naši družbeni stvarnosti nikakor ne ujemajo.

Nekateri člani upravnega odbora Kmetijske zadruge v Vintarovcih z blagajnikom Simončičem na čelu so brez pristanka večine združnikov, katerih last je Kmetijska zadruga, organizirali »družabni večer«, ki bi naj bil kot nekak svecan zaključek sezone odkupa sadja. Nobena dosežena veselica ni zajela takih priprav, kot je ravno ta »družabni večer«, na katerega so s prijaznimi vabilili bili povabljeni samo nekateri ljudje in sicer ljudje iz vrst velikih in nekaterih srednjih kmetov. V gostilniškem lokalu je nastalo nespodobno pijačevanje in prava »požrešnost« pri mastnih jedmi obloženih mizah. Še večja nesramnost organizatorjev veselice je bil netovariški in predrzen odnos do fantov, ki so prišli v lokal nepovabljeni z željo po skromni zabavi in plesu. Godba je prenehala z igranjem, nato pa so na prostaški način odslovili fante skozi vrata. Ko jim je to uspelo, so se »družabniki« (verjetno zaradi »varnosti« pred javnostjo) zaklenili in nadaljevali s svojim »družabnim večerom« skozi vso noč.

Z nazornostjo boš dosegel tudi zanimivost in privlačnost vsebine dopisa, ki se pa naj naslanja na potrebe, želje in težnje ljudstva. Vedno teži za tem, ker te bo ista težnja vzpodbujala k še nazornejšemu in zanimivejšemu pisanju.

Trenutno so pred nami naloge, o katerih je treba pisati in govoriti. Kot prva je podpisna akcija naših žena za svetovni mir kot politično važna akcija. Tudi o volitvah v odbore AFŽ, ki so bile sigurno tudi v tvojem kraju, bi lahko poslal poročilo.

Izpolnitev letnega plana produkcije tovarn in podjetij je osrednja naloga ne samo uprave in delavcev v tovarni ali podjetju, temveč vseh zavodnih frontovcev. Nekatera naša podjetja se že približujejo izpolnitvi letnega plana.

Vzporedno z borbo za izpolnitev plana se vodi v tovarnah in podjetjih tudi borba za boljše kvaliteto izdelkov. Vzporedno dvigovanje kvantitete in kvalitete izdelkov je namenjeno tekmovanju v socialističnem gospodarstvu.

Dalje piši o sečnji in pripravi drv članov sindikalnih podružnic. V našem okraju se gradi ena največjih tovarn v naši državi in tudi v Srednji Evropi, v kateri se delovni kolektivi borijo za izpolnitev svojega letnega plana. Rozen tega so ekonomije, drž. posessiva, obdelovalne zadruge in pitilnišča prašičev, v katerih je delovni elan naših združnikov, poljskih delavcev in kmetijskih strokovnjakov našim bralcem do neke mere še neznan.

Da bo naš list poleg svojega informativnega značaja imel tudi perspektivni značaj, nam piši o postavljenih planih množičnih organizacij v tvoji vasi, združnikov v tvoji zadrugi, delovnega kolektiva v tvoji tovarni ali delavnici ter sindikatu v tvoji ustanovi.

Bodi prepričan, da boš s še temeljitejšim poznavanjem problematike terena in borbe na njem v marsičem mnogo pripomogel našemu razvijajočemu se listu.

Neuspela špekulacija

Sredi odkupa sadja, ki je namenjeno našim delavcem v industrijskih središčih ter našemu mestnemu prebivalstvu, izstopajo ljudje, ki se še niso otresli »navade« špekulacije. Tak primer je Krepek Maks iz Krčevine, ki je imel 5000 kg jabolk (za izvoz) deponiranih v kleti bivšega ptujskega trgovca Lenarta. Z lastnikom kleti je sklenil tajno po-

Velika večina združnikov v Vintarovcih in Destreniku ter vse okolice se odkrito zgraža nad takim početjem ter pričakuje, da bodo v bodoče take in podobne primere preprečili za to kompetentni organi.

Humor iz Lukarije

V Lukariji imajo svojevrstnega ptička: Neka vdova je naprosila znanca, naj bi ji izpraznil greznico in gnoj izvozil na njivo, ker sama ne poseduje prevoznih sredstev. Poleg je dače in pijače je dobil še nekaj naštetega na roko za opravljeno delo. »Dobri znanec je gnoj zvozil, a — na svojo njivo.

mestništva poslanca gospoda Mestnika, izrazitega predstavnika liberalne struje. Še preden je zlezal na ta položaj, ki je v časih protiljudskega režima veljal za visok oblastni stolček, je osebnost gospoda Pavleka že igrala vlogo občinskega župana, predsednika Kmečke posojilnice ter vlogo nekega odločilnega funkcionarja v prostovoljni gasilski četi. Ne bilo bi prav trditi, da je vse te funkcije opravljal sam, saj bi tega tudi ne zmogel. V začetku svojega udejstvovanja na protiljudskih oblastnih položajih še ni bila njegova zahrbtna, častihlepna in izkoriščevalska zmogljivost do popolnosti razvita. Tako je bil prisiljen, iskati si pomoči med svojimi ožjimi sodrugami. »Kdor išče, tudi najde«, je trumfiral gospod Pavlek, ko je postal Vil Sevrovega za svojega tajnika v posojilnici. Sever, še kot nedoračen deček, je bil vzgojen v strogem krščanskem duhu in je pozneje kot mladenič pripadal stranki klera. Zakaj si je gospod Pavlek prizadeval, da bi ga priključil ali pa vsaj pridobil za liberalno stranko? Vse to je Pavlek skrival v svoji glavi. Koncem koncev tudi to vprašanje ni ostalo brez odgovora. Odgovor je bil jase-

Tendence gospoda Pavleka je slo-nela na razbijanju klerikalne struje, toda ne v korist enotnosti ljudstva, še manj pa v korist odprave strank, temveč v korist jačanja liberalne stranke, kar bi pomenilo poveljeva-ti samega sebe ter se obdržati na položaju v oblasti. Še več: Pavlek položaju, na oblasti. Še več: Pavlek si in pogoje, da bi mu ponudili stolček z višjimi nogami.

Vsekakor je delo gospoda Pavleka naletelo na odpor, in sicer pred-vsem od strani glavnega nosilca klerikalne miselnosti v vasi, gospoda župnika Starnika. Prižnica in spo-vednica sta bili edini mesti, kjer je lahko gospod župnik obiral svojega strankarskega nasprotnika. Ni ga hotel ljudem prikazati kot goljufa, sebičneža in protiljudskega funkcionarja, temveč mu je pripisoval brez-brižnost, ga imenoval za nekristja-na ter pridigal o liberalni stranki kot skupini ljudi brez vere v Boga in Kristusa. Ljudje sami niso vede-li, ali naj bi verjeli gospodu župniku ali gospodu namestniku poslanca.

»Če verjamemo gospodu župniku, se zamerimo gospodu Pavleku in če po-veličujemo gospoda Pavleka, našega namestnika poslanca, bomo pri Bogu nepriljubljeni«, so dejali nevedni vaščani, katerim je vse to strankar-sko nasprotje bilo popolnoma n-jasno. Le nekateri, katerih miselnost je bi-la naprednejša, so tolmačili ljudem, da je cilj obeh strank popolnoma isti: zavajanje ljudstva. Če jih prvi

godbo, na podlagi česar bi mu plačal 3000 din odškodnine za klet. Jabolka je deponiral v svrhu špekulacije, da bi jih v zimskem času preprodal po višjih cenah. Doma mu leži in gnije okoli 3000 kg sadja (za industrijsko predelavo) ter se izgovarja, češ da ni imel toliko časa, da bi to sadje pobral ter ga pre-peljal do bližnje odkupovalnice.

To je dokaz, da nekateri KLO-ji niso bili realni pri razrezu plana odkupa sadja na posameznike, kar je Krepek Maks previdno izkoristil. Vsem takim, ki so podobni Krepek Maksu, bo temu primer-no tudi odmerjena dohodnina.

Naslednji tak primer je posestnik Plateršek iz Pieterij, ki bi Okrajni zvezi KZ moral vrniti semenski krompir. Pripeljal ga je okoli 2000 kg, ki pa je bil popolnoma sneden, gnil in droben. Po vsem tem je kontrola ugotovila, da ima doma še okoli 9000 kg prvovrstnega, lepega in zdravega krompirja.

Špekulacija je v obeh primerih popo-lnoma neuspela, še preden sta lahko ured-ničila svoje »želje«. Na prste jim je sto-pilo ljudstvo, ki ne dopušča in ne trpi špekulacije.

Mladina ormoške gimnazije skrbi za ravne dlake

Mladinska organizacija gimnazije v Ormožu se je pokazala požrtvovalno pri izdelavi opeke za združne domove. Od pričetka šolskega leta do danes je na-pravila 3000 prostovoljnih delovnih ur. Okrajna uprava za gradnjo združnih domov je nagradila mladino gimnazije z raznimi nagradami: 5 srajc, 1 par čevljev, precej knjig-iz »Mladinske knjige« ter več vrst šolskih potrebščin.

Dijak I. razreda tov. Čurč Stefan iz Tomaža, katerega starši so zelo revni in imajo 7 nepreskrbljenih otrok, je zelo marljiv učenec. Pred zbranimi dijaki mu je mladinski odbor podaril čevlje in 2 srajci. Nagradni: Čurč Stefan se je za nagrado zahvalil ter obljubil, da se bo še naprej pridno učil.

Beseda prosvetnega delavca na vasi

V zadnji številki »Prosvetnega radni-ka« sem med drugimi članki bral tudi članek, ki govori o ekonomskem stanju učitelstva v Srbiji, Bosni in Hercegovini ter drugih republikah naše države. Članek nam nazorno prikazuje prilike in težave, v katerih dela in se bori učitelj za kulturno ter splošno preobrazbo mno-žice na vasi.

Ne samo, da se mora boriti s stano-vanjskimi težkostmi, tudi prehrabeno vprašanje in vprašanje ostale preskrbe je za tamkajšnjega kulturnega pionirja problem. Po živem mora hoditi večkrat v mesecu in čestokrat zaman. Da se uredijo njih prilike in se jim omogoči nabava garantirane preskrbe, ter tako, prepreči brezuspšno postojanje v vrstah pred prodajalnami, so se nekateri OLO-ji od-ločili, da blokirajo del kontingenta ga-rantirane preskrbe. Na ta način bi ne prišlo do nepotrebnega izgubljanja de-lovnega časa in velike obremenitve učnih moči, katerih številu je itak tako boleče.

Kaj, če bi tudi OLO-ji v Sloveniji v tem oziru posnemali nekatere OLO-je v omenjenih ljudskih republikah.

Humor iz Lukarije

V Lukariji imajo svojevrstnega ptička:

Neka vdova je naprosila znanca, naj bi ji izpraznil greznico in gnoj izvozil na njivo, ker sama ne poseduje prevoznih sredstev. Poleg je dače in pijače je dobil še nekaj naštetega na roko za opravljeno delo. »Dobri znanec je gnoj zvozil, a — na svojo njivo.

Nogometni pregled

V okrožnem prvenstvu je odigralo moštvo SD Drave v nedeljo, dne 7. no-vembra, prvenstveno tekmo z drugim moštvom Poleta v Mariboru. Kljub boljši igri moštva SSD Poleta v tehnič-nem pogledu je SD Drava zmagala za-radi večje borbenosti in odločnosti na-pada pred nasprotnim golom z rezulta-tom 3:2 (1:1). Polet je že v prvih minu-tah dosegel vodilni gol in izgledalo je, da bo moštvo SD Drave čezvelo od hitrih Mariborčanov »katastrofalen po-raz«. Vendar se je v protinapadu posre-čilo po lepi kombinaciji desne strani napada Selišku izenačiti rezultat. Od tega trenutka naprej se je Drava znašla na terenu in neprestano ogrožala na-sprotnikov gol z hitrimi prodori. Vendar ji je šele v sredini drugega polčasa uspelo zabit po Hanselu in Sircu dva gola ter si osigurati zmago. V zadnjih minutah igre je Polet znižal rezultat iz gneče na 2:3. Tekma je bila napeta in borbeno, toda vsekoli fair. Sodil je zelo dobro in avtoritativno tov. Jančič.

V nedeljo, dne 14. novembra je Drava igrala na domačem igrišču proti moštvu Železničarja II iz Maribora. Ker delegi-rani sodnik iz Maribora ni prišel, je tekmo sodil tov. Arbes iz Ptuja. Raz-vila se je živahna in hitra igra, kateri pa neizkušeni ptujski sodnik ni bil kos in je zagrešil vrsto napak, ki so bistve-no vplivale na potek igre. Najhujša na-paka je bil vsekakor dosejeni kazenski udarec enajstmetrovke proti SD Dravi, za katerega ni bilo pravega povoda. Ker je bila tekma odločilnega pomena za okrožnega prvaka, so bili igralci itak že precej razburjeni ter jih je slabo so-jenje še bolj revoltiralo, tako da je prišlo do nezaželenih izpadov s strani igralcev in tudi publike. Nedeljska tek-ma je bila vsekakor slaba propaganda za naš fizikturni pokret in bi bilo že-leli, da v bodoče Nogometna zveza po-skrbi zato, da bodo prvenstvene tekme sodili izkušenji sodniki ter se taki slu-žniki, kakor je bil nedeljski, ne bodo več ponavljali.

V predtekmi so igrali stari igralci SD Drave proti drugemu moštvu SD Drave. »Starine« niso bile kos mladini in so morali kloniti z visokim rezultatom 9:2.

Odbojka in košarka

Garnizor Ptuj je priredil v čast zdru-žitve SKOJ-a in LMJ turnir v odbojki in košarki s pruško gimnazijo. Gimnazija je pokazala posebno v odbojki, pa tudi v košarki, mnogo boljše igro ter zaslu-ženo zmagala v odbojki 3:0, v košarki pa 34:20.

Odbojka se v našem okraju lepo raz-vija ter je prihodnjo nedeljo predvideno srečanje okrajnega prvaka TD Središče z moštvom SSD Poleta v Mariboru. Isto-časno bo igralo mladinsko moštvo SD Drave iz Ptuja z mladinskim moštvom Mariborčanov. Te tekme nam bodo po-kazale, v kaki meri smo tudi kvalitetno napredovali v tej lepi športni igri.

Medmestni dvoboj

Za napredek orodne telovadbe je treba tudi pri nas razviti široko propa-gando. V lanskem letu so mladinke TD Ptuja dosegle republiško prvenstvo v vajah na orodju v II razredu. 5. decem-bra se bo vršil v Ptuj propagandni medmestni dvoboj mladincev in mladink Maribor—Ptuj v vajah na orodju. Tek-movanje bo v novi telovadnici v Mla-diki. Telovadna društvo v okraju naj resno pretresejo možnost sodelovanja svojih mladincev in mladink v vrsti Ptuja. Na samo tekmovanje pa naj poš-ljejo društva svoje mladince in mladinke, kjer bodo kot gledalci dobili mnogo pobude za nadaljnje vežbanje in uspehe.

Tekmovanje za fizikturni znak

S prvim novembrom je bil zaključen novembski rok tekmovanja za fizkul-

turni znak 1947/48. V našem okraju je tekmovanje pokazalo lep napredek. V primeri z lanskim letom je bilo osvoje-nih nad polovico več fizikturnih zna-kov. Tekmovanje ni zajelo samo Ptuja, ampak se je izvedlo tudi v Ormožu, Str-nišču, Podlehniku in Majšperku. V po-slednjih dveh krajih so pa tekmovalci prijavljeni v aprilskem roku in bodo značke osvojili šele spomladi. Skupno je bilo osvojenih nad 200 značk, kar po-meni 51 procentov prijavljenih tekmo-valcev. Z ozirom na raznovrstnost in težino norm, ki so predpisane za dosego fizikturnega znaka, je to precej dober odstotek. Samo zlatih značkov je bilo do-seženih 18, med njimi je dosegel pred-sednik TD Ptuja tov. Zdravec Jurij, ki je že v petdesetem letu starosti, stalni zlati znak, in je sigurno eden najstarej-ših nosilcev zlatega znaka v Ptuj. Po-sebno dobro se je odrezala v tekmo-vanju za znak tudi ptujska gimnazija, ki je sama osvojila blizu sto značkov.

Začenja se nova perioda tekmovanja. Pozivamo vsa telovadna društva, da pri-javijo svoje članstvo k tekmovanju, da ne bo med nami telovadca, ki ne bi bil obenem tudi nosilec fizikturnega znaka.

Telovadne akademije

Telovadna zveza Slovenije je razpisala tekmovanje v akademskih sestavah za vsa telovadna društva. Na društvenih akademijah bo okrajna komisija izbrala najboljše točke, ki bodo nato od zvezne komisije na okrajni komisiji pregledane in ocenjene. Najboljše točke bodo nato pozvane v Ljubljano na republiško tek-movanje. Najboljše ocenjene točke prej-majo diplome in nagrade. V našem okra-ju vlada za to tekmovanje že precejšnje zanimanje. Na telovadne akademije se prijavljajo TD Ptuj, Ormož, Središče, Markovci, Strnišče in Ptujška gimnazija. Slednja priredi svojo akademijo že v soboto, dne 20. t. m. Vabimo vsa okoli-ška društva, da si akademijo ogledajo. Ker bo za šolsko mladino predstava že v popoldanskih urah, boste imeli priliko oditi z večernim vlakom domov.

Šahovsko življenje v Ptuj je ponov-no oživelo s sezono 1948-49. 30. sept. se je vršil v tej sezoni prvi brzopotezni turnir. Naslov prvaka si je priboril Pod-krajšek Janez z 8 točkami, slede: Rudolf 8, Pešl 7, Kanceler in Toš po 6, Antonič 5 itd. — V brzoturnirju za oktober sta delila I. in II. mesto Podkrajšek Janez in Rudolf s 13,5 točkami; slede: Toš 13, Podkrajšek R. ml. 11,5, Senčar M. 9, Sorli 8,5, Ryževski in Kanceler po 8 točk itd. — 11. nov. so igrali brzoturnir za mesec november, kjer si je Rudolf priboril prvo mesto z 10,5 toč-kami; slede: Zorman 8, brata Podkraj-šek Janez in Rudolf ml. po 6,5, Toš 6, Perger, Pešl in Podkrajšek R. st. po 5 točk itd. — 18. t. m. se prične glavni kvalifikacijski turnir, za člane obvezne. Vabljeni novi člani! Prijave za kvalifi-kacijski turnir se sprejemajo v četrtek 18. t. m. ob 19.30 uri, izjemoma za nujno zadržane še v ponedeljek 22. t. m. v društvenih prostorih (Mest. gost. pod-jetje — prej Zupančič).

Ptujska gimnazija je odigrala šahov-ski dvoboj z mariborsko realno gimna-zijo. Po doslej dokončanih partijah je stanje 2,5:1,5 za Ptuj. Tri partije so bile prekinjene v boljših pozicijah za Ptuj-čane, tako, da bo končni rezultat ver-jetno 4,5:2,5 za ptujsko gimnazijo.

Vaščani so bili vznemirjeni in pre-plašeni.

Edino le gospod Pavlek je dobro izvozil iz tega blata. S svojo hinav-ščino se je znal prikupiti Nemcem, se jim vdinjal in prilizoval. Krajevni funkcionarji nacistične stranke so ga poveljevali kot starega avstro-ogrskega bojovnika ter premožnega in. uglednega vaščana.

»Kako dobri in pošteni so Nemci! Poznam jih iz prve svetovne vojne.« Tako je Pavlek hvalil Nemce, ni pa odprl oči in pomislil na to, da ga je rodila slovenska mati in da je oku-patorjeva roka preganjala in strelja-la ljudi, ki so branili čast sloven-skega človeka. Preganjanje in stre-ljanje Slovencev ni motilo gospoda Pavleka, saj je bil prepričan, da se v Nemcih ni zmotil.

Ni bilo dolgo in po vasi se je raz-nesla vest, da je gospod Pavlek za-sedel mesto prvega nemškega žu-pana.

Vso njegovo družino je zajela ne-popisna radost ob velikem prazniku, ki ga je doživela v novo začetem življenju. V Pavlekovih gostilni je za-tiktakala nova ura, ura srečnih in le-pih časov. Oba svoja sinova je po-slal v nemško gimnazijo, odkoder bi se naj vrnila z lepo nemščino, ki jo je Pavlek tako ljubil in oboževal.

(Nadaljevanje sledi)

Grmec Vojko:

Gospod Pavlek

I. Pot do trona

Ko grem mimo precej velike hiše premožnega kmeta, gostilničarja Pa-vleka, uglednega vaščana v predvoj-ni dobi, se mi nehote pred očmi od-vijajo slike iz izrezkov življenja te-ga nekdanj med višjimi predvojnimi oblastniki tako priljubljenega pred-stavnika izrazitih kmetov-kulakov v majhni južnoslovenjgorski vasi.

Vsa njegova preteklost je podoba človeka z dobro naučeno in spretno izvedeno politikarsko protiljudsko vlogo sredi preproste, zapeljane kmečke množice, ki je gledala v njem edino oblastveno osebnost v vasi. Kolika podobnost med gospo-dom Pavlekom in Cankarjevim Kan-torjem.

V času »presrečnega kraljevanja« gospoda Pavleka so njegove spretno roke znale tako zahrbtno in hudobno posegati v gospodarsko življenje vsa-kega poedinega vaščana, bilo to vi-ničarja ali katerega koli siromaš-nejšega kmeta.

Z vso svojo priliznostjo in pre-vidnostjo ter s skritim samoljubjem se je v predvojnih letih pri volitvah narodnih poslancev dokopal do na-